

WOJEWODA OPOLSKI

Opole, 13 grudnia 2023 r.

FB.III.431.19.2023.AL

**Pan
Bogdan Zdyb
Wójt Gminy Wilków
ul. Wrocławska 11
45-113 Wilków**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli.

1. Nazwa i adres jednostki kontrolowanej: Urząd Gminy w Wilkowie, ul. Wrocławska 11, 46-113 Wilków (dalej: Urząd Gminy).
2. Podstawa prawna podjęcia kontroli:
 - art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹,
 - art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej²,
 - art. 175 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2, 4 i 5 Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³.
3. Zakres kontroli:
 - a) przedmiot kontroli: prawidłowość wykorzystania dotacji celowej z budżetu państwa udzielonej w 2022 r. na realizację zadań dotyczących postępowania w sprawie zwrotu podatku akcyzowego, zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej oraz prawidłowość ustalenia kwoty dochodów utraconych w 2018 r. w związku ze zmianą zakresu opodatkowania elektrowni wiatrowych,
 - b) okres objęty kontrolą: od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r.
4. Rodzaj kontroli: problemowa.
5. Tryb kontroli: zwykły.
6. Termin kontroli: od 12 października do 2 listopada 2023 r. (z przerwą Agnieszki Pusz 19 października 2023 r.)
7. Skład zespołu kontrolnego:
 - Agnieszka Lubasińska, Kierownik Oddziału Kontroli Finansowej w Wydziale Finansów i Budżetu Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego- kierownik zespołu kontrolnego,

¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 190

² Dz. U. z 2020 r. poz. 224.

³ Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.

- Agnieszka Pusz, inspektor wojewódzki Oddziału Kontroli Finansowej w Wydziale Finansów i Budżetu Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego.
- 8. Kierownik jednostki kontrolowanej:
Bogdan Zdyb - data objęcia stanowiska od 23 listopada 2018 r. (dalej: Wójt).
- 9. Kontrolę wpisano do książki kontroli prowadzonej w jednostce kontrolowanej pod poz. nr 7/2023.

II. Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta.

Oceną objęto prawidłowość wykorzystania i rozliczenia środków z budżetu państwa przekazanych Gminie w 2022 r. w formie dotacji celowej w dziale 010 Rolnictwo i łowiectwo, rozdziale 01095 Pozostała działalność, przeznaczonej na zwrot producentom rolnym podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej oraz prawidłowość ustalenia kwoty dochodów utraconych w 2018 r. w związku ze zmianą zakresu opodatkowania elektrowni wiatrowych.

W wyniku przeprowadzonej kontroli, działalność Gminy ocenia się jako pozytywną z nieprawidłowościami. W wyniku badania próby wniosków o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej oraz decyzji wydanych w tym zakresie stwierdzono, że prawidłowo weryfikowano wnioski producentów rolnych, ustalano limit zwrotu podatku akcyzowego, kwoty zwrotu tego podatku oraz terminowo dokonywano ich wypłaty. Dotacja z budżetu państwa oraz wydatki sfinansowane z tej dotacji wykazano w sprawozdaniach rzeczowo-finansowych, rozliczeniach dotacji oraz sprawozdaniach Rb-50 o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, zgodnie z prowadzoną ewidencją księgową.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- niewłaściwego wyliczenia kwoty dokonanego zwrotu podatku akcyzowego w pierwszym terminie producentom rolnym składającym wnioski powtórnie w drugim terminie,
- rozliczenia kosztów, które nie zostały poniesione na realizację zadania związanego z ustalaniem i wypłacaniem zwrotu podatku akcyzowego.

1. Uwarunkowania organizacyjne kontrolowanej działalności mające związek z zakresem kontroli.

Zgodnie z art. 8 ustawy z dnia 10 marca 2006 roku o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej⁴ (dalej: ustawa), postępowanie w sprawie zwrotu podatku akcyzowego i jego wypłata jest zadaniem z zakresu administracji rządowej, na realizację którego gmina otrzymuje dotację celową z budżetu państwa.

Na podstawie regulaminu organizacyjnego Urzędu Gminy⁵ ustalono, że zadania w zakresie zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej przypisane zostały do Referatu Finansowego i wykonywało je 2 podinspektorów zgodnie z posiadanymi zakresami obowiązków oraz wydanymi upoważnieniami⁶.

⁴ Dz.U. z 2022 r., poz. 846.

⁵ Zarządzenie Nr ORG.120.4.2021 Wójta Gminy Wilków z dnia 17 maja 2021 r. w sprawie nadania Regulaminu organizacyjnego Urzędu Gminy w Wilkowie z późn. zm.

⁶ Upoważnienie znak KS.077.1.2013r.HR z 1 lutego 2013 r. oraz Zarządzenie nr ORG.0050.315.2020 Wójta Gminy Wilków z 1 lipca 2020 r. w sprawie upoważnienia do potwierdzania zgodności z oryginałem kopii faktur VAT stanowiących dowód zakupu oleju napędowego.

Ponadto ustalono, że Zastępca Wójta posiada upoważnienie udzielone Zarządzeniem Wójta⁷ do wydawania decyzji administracyjnych we wszystkich sprawach z zakresu administracji publicznej będących w zakresie działania Urzędu Gminy.

[Akta kontroli str. 1-10]

Stwierdzono, że zasady rachunkowości w tym zakładowy plan kont, przyjęto zarządzeniem nr ORG.0050.623.2022 Wójta Gminy Wilków z dnia 14 stycznia 2022 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości.

Dokumentacja spełniała wytyczne art. 10 ust. 1 Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁸.

Księgi rachunkowe prowadzone były przy użyciu komputera w programie opracowanym przez firmę xxxxxxxxxxxx.

2. Przekazanie Gminie dotacji celowej z rezerwy celowej budżetu państwa udzielonej w 2022 r. na realizację zadania dotyczącego postępowania w sprawie zwrotu podatku akcyzowego.

W celu otrzymania środków dotacji celowej w rozdziale 01095, Wójt złożył do Wojewody Opolskiego 2 wnioski zgodnie z dyspozycją § 2 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 sierpnia 2006 r. w sprawie przekazywania gminom dotacji celowej na postępowania w sprawie zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej i jego wypłatę⁹ (dalej: rozporządzenie). Wnioski zawierały elementy określone w § 2 ust. 2 ww. rozporządzenia oraz były przekazywane przez Gminę w terminach wskazanych w § 2 ust. 3 tego rozporządzenia.

[Akta kontroli str. 11-18]

W badanym okresie Wójt wnioskował o dotację w kwocie ogółem 720 391,90 zł, z tego:

- w pierwszym terminie w wysokości 436 970,29 zł na wypłatę zwrotu podatku akcyzowego i 8 739,41 zł na pokrycie kosztów związanych z postępowaniem w sprawie zwrotu producentom rolnym podatku akcyzowego,
- w drugim terminie odpowiednio 269 296,27 zł i 5 385,93 zł.

Na podstawie pism z Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego nr FB.I.3111.1.42.2022.JF z 20 kwietnia 2022 r. oraz FB.I.3111.1.42.MN z 10 października 2022 r. w sprawie zwiększenia planu dotacji na wypłatę zwrotu części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej, dokonano zmiany planu dochodów i wydatków bieżących budżetu w dziale 010. Zarządzenia Wójta zmieniające plan dochodów i wydatków dołączono do akt kontroli.

[Akta kontroli str. 19-35]

W 2022 r. Wojewoda Opolski przekazał Gminie dotację celową w dwóch transzach w wysokości ogółem 720 391,90 zł. Otrzymane środki dotacji celowej zostały prawidłowo ujęte w ewidencji księgowej.

3. Rozliczenie dotacji przeznaczonej na wypłatę zwrotu podatku akcyzowego.

Z przedłożonej ewidencji księgowej konta 130 -1- 11 Rachunek bieżący jednostki - podatek akcyzowy ustalono, że na wypłatę producentom rolnym zwrotu podatku akcyzowego (§ 4430 Różne opłaty i składki) wykorzystano środki w kwocie 706 266,56 zł, natomiast na pokrycie

⁷ Zarządzenie nr ORG.0050.488.2021 Wójta Gminy Wilków z dnia 1 czerwca 2021 r. w sprawie upoważnienia Zastępcy Wójta Gminy Wilków do wydawania decyzji administracyjnych.

⁸ Dz.U. z 2021 r., poz. 217 z późn. zm.

⁹ Dz. U. 2013 r., poz. 1339 z późn. zm.

kosztów związanych z postępowaniem w sprawie zwrotu producentom rolnym podatku akcyzowego wykorzystano środki w wysokości 14 125,34 zł, które zostały ustalone zgodnie z przepisem art. 8 ust. 5 ustawy (tj. w wysokości 2% łącznej kwoty dotacji celowej wypłaconej gminie).

Realizując zadania określone przepisem art. 5 ust. 1 ustawy, Wójt wydał 293 decyzje administracyjne (w tym 1 decyzję o umorzeniu postępowania) przyznające producentom rolnym zwrot podatku akcyzowego na łączną kwotę 706 266,56 zł, z tego za okres rozliczeniowy:

- od 1 sierpnia 2021 r. do 31 stycznia 2022 r. – 436 970,29 zł,
- od 1 lutego 2022 r. do 31 lipca 2022 r. – 269 296,27 zł.

3.1. Prawidłowość ustalania kwot, terminowość wydawania decyzji i zwrotu podatku akcyzowego producentom rolnym.

Z ustalonego na 2022 r. limitu zwrotu podatku akcyzowego w wysokości 857 158,13 zł wykorzystano środki w wysokości 706 266,56 zł tj. 82,40%.

Na podstawie spisu spraw prowadzonego w Urzędzie Gminy ustalono, że w 2022 r. producenci rolni posiadający grunty na terenie Gminy złożyli 293 wnioski o zwrot podatku akcyzowego w dwóch terminach, wynikających z przepisu art. 6 ust. 1 ustawy, tj. w okresach:

- od 1 lutego do 28 lutego 2022 r. - 156 wniosków,
- od 1 sierpnia do 31 sierpnia 2022 r. - 137 wniosków.

Wójt oświadczył, że w 2022 r. (...) *nie wystąpiły przypadki uchylecia lub stwierdzenia nieważności decyzji w sprawie zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej przez organ wydający te decyzje.*

[Akta kontroli str. 36 -71]

Na podstawie złożonych wniosków Wójt wydał:

- 292 decyzje przyznające zwrot podatku akcyzowego producentom rolnym,
- 1 decyzję umarzającą postępowanie administracyjne.

Z udzielonych przez Wójta wyjaśnień w sprawie wydania decyzji umarzającej wynika, że (...) *Postępowanie (nr sprawy FN.3153.63.2022) (...) zostało umorzone na wniosek strony o wycofanie wniosku w sprawie zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej złożonego w dniu 16.02.2022 r. Po weryfikacji wniosku oraz powierzchni użytków rolnych przez pracownika upoważnionego (...) ustalono, że Pan (...) na dzień złożenia wniosku tj. 16.02.2022 r. nie był posiadaczem gruntów wykazanych we wniosku, gdyż zgodnie z ustną umową we władaniu gruntów stanowiących działkę nr 75 obręb Pągów o pow. 2,7100 ha był dzierżawca. W dniu 09.02.2022 r. na przedmiotowe grunty został złożony wniosek o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej, w którym posiadacz zależny oświadczył o posiadaniu gruntów stanowiących działkę nr 75 obręb Pągów o pow. 2,7100 ha (nr sprawy FN.3153.29.2022). Po telefonicznym wezwaniu Pana (...) do złożenia wyjaśnień celem ustalenia stanu faktycznego i osobistym wstawieniu się Pana (...), wpłynął do tutejszego Urzędu wniosek o wycofanie wniosku w sprawie zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej złożonego w dniu 16.02.2022 r. W związku z powyższym postępowanie dotyczące sprawy nr FN.3153.63.2022 r. wszczęte w dniu 16.02.2022 r. należało umorzyć z uwagi na bezprzedmiotowość.*

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

[Akta kontroli str. 71-72]

Ponadto, ustalono, że jeden wniosek o zwrot podatku akcyzowego złożył Wójt. Gmina zwróciła się do Samorządowego Kolegium Odwoławczego (dalej: SKO) w Opolu na podstawie art. 25 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹⁰ o wyznaczenie organu właściwego do załatwiania sprawy w zakresie ustalenia zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju wykorzystywanego do produkcji rolnej dla ww. wniosku. Zgodnie z postanowieniem SKO z 17 lutego 2022 r. wyznaczono Wójta Gminy Domaszowice do załatwienia ww. sprawy, który wydał 2 marca 2022 r. decyzję nr 10604/2022/1 przyznającą zwrot podatku akcyzowego.

[Akta kontroli str. 73-77]

Ustalono, że weryfikacja powierzchni użytków rolnych wykazanych we wnioskach polegała na porównaniu ich z danymi zawartymi w ewidencji gruntów i budynków prowadzonej przez Starostę Namysłowski.

Ponadto stwierdzono, że w powierzchni użytków rolnych producenci rolni wykazywali dzierżawy. Wójt wyjaśnił, że (...) *W przypadku wnioskodawców, którzy do wniosku o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej dołączyli umowę dzierżawy gospodarstwa rolnego w trybie emerytalnym, umowę dzierżawy lub oświadczenie o użytkowaniu gruntów (posiadanie), które nie zostały uwzględnione w ewidencji gruntów i budynków powierzchnia gruntów jest weryfikowana w ewidencji dzierżaw działek oraz rejestrze oświadczeń użytkownika o posiadaniu gruntów, które prowadzone są przez pracowników upoważnionych do przyjmowania wniosków. Upoważniony pracownik każdorazowo sprawdza czy nie ma miejsca podwójnego zgłoszenia tych samych gruntów do wniosku o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej.*

[Akta kontroli str. 72]

3.2. Badana próba wniosków złożonych przez producentów rolnych.

Na podstawie 63 losowo wybranych wniosków (21,58 % ogółu wniosków) złożonych przez producentów rolnych w dwóch terminach 2022 r. zawierających 62 decyzje wydane przez Wójta oraz 1 decyzję wydaną przez Wójta Gminy Domaszowice (co zostało opisane w pkt. 3.1 niniejszego dokumentu) stanowiących podstawę wypłaty w 2022 r. zwrotu podatku akcyzowego na łączną kwotę 224 240,67 zł (31,75 % ogółu wypłaconych środków w ramach § 4430) stwierdzono, że:

- wnioski zostały złożone w terminach określonych w art. 6 ust. 1 ustawy, spełniały wymogi formalne wskazane art. 6 ust. 2 ustawy,
- 63 wnioski zostały złożone na wzorze określonym w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie wzoru wniosku o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej¹¹,
- do wniosków załączono faktury VAT albo ich kopie (381 sztuk), stanowiące dowód zakupu oleju napędowego w okresie 6 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku, zgodnie z wymogiem art. 6 ust. 3 ustawy,
- dołączone do wniosków faktury VAT zawierały adnotację o treści: „przyjęto w dniu ... do zwrotu części podatku akcyzowego”,
- badane wnioski zostały złożone przez producentów rolnych, o których mowa w art. 3 ustawy na użytki rolne wykorzystywane do produkcji rolnej,
- 63 wystawione przez organ decyzje zawierały prawidłowo naliczony limit zwrotu podatku akcyzowego na dany rok i kwotę zwrotu podatku akcyzowego producentowi rolnemu

¹⁰ Dz.U. z 2021 r., poz. 735 z późn. zm.

¹¹ Dz. U. 2018 r., poz. 2466.

oraz kwotę części limitu pozostałą do wykorzystania w danym roku, zgodnie z wymogami art. 5 ust. 3 ustawy,

- wszystkie decyzje zostały wydane w terminie do 30 dni od dnia złożenia wniosku o zwrot podatku przez producenta rolnego, zgodnie z art. 5 ust. 4 ustawy,
- zwroty podatku akcyzowego wypłacane były na rachunek bankowy wskazany we wniosku w wysokościach ustalonych w wydanych decyzjach oraz terminach określonych w art. 7 ust. 1 i 2 ustawy.

[Akta kontroli str. 78 - 79]

W badanej próbie stwierdzono jedynie uchybienia, które opisano w kolumnie UWAGI w poniższej tabeli.

Data złożenia wniosku	Nr decyzji	Data wydania decyzji	UWAGI
21.02.2022	FN.3153.92.2022	02.03.2022	adres niezgodny z wnioskiem.
24.02.2022	FN.3153.118.2022	10.03.2022	adres niezgodny z wnioskiem
28.02.2022	FN.3153.135.2022	10.03.2022	adres niezgodny z wnioskiem
12.08.2022	FN.3153.196.2022	02.09.2022	adres niezgodny z wnioskiem
10.02.2022	FN.3153.36.2022	02.03.2022	wniosek złożony przez producenta rolnego jest za rok 2021 zamiast 2022 r.

Wyjaśnienie złożył Wójt podając, że: (...) *Adresy na wydanych decyzjach nr FN.3153.92.2022, nr FN.3153.118.2022, nr FN.3153.135.2022, nr FN.3153.196.2022 zostały wygenerowane z ewidencji podatkowej „Podatki – osoby fizyczne”, której baza danych osobowych oraz adresowych jest aktualizowana na bieżąco po złożeniu informacji podatkowych lub wniosków podatników o nadawanie korespondencji na wskazany adres doręczeń. Wszystkie decyzje w sprawie ustalenia wysokości zobowiązań podatkowych, decyzje administracyjne oraz pisma w toczących się postępowaniach kierowane są na adres podatnika zapisany w bazie osobowej.*

Ponadto zgodnie z wyjaśnieniami Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi „Najczęściej zadawane pytania dotyczące zwrotu podatku akcyzowego od zakupionego paliwa rolniczego” adres nabywcy oleju napędowego wykazany na fakturze powinien być tożsamy z podanym we wniosku o zwrot podatku akcyzowego, jeśli w okresie pomiędzy zakupem oleju a terminem złożenia wniosku nie nastąpiła zmiana adresu wnioskodawcy. W przywołanych numerach spraw zgodność danych na fakturach dokumentujących zakup oleju napędowego i danych adresowych zamieszkania/siedziby producenta rolnego we wnioskach została zachowana.

W trakcie kontroli producent rolny wyjaśnił, iż w złożonym 10.02.2022 r. wniosku o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego mylnie wpisał następujące dane:

- rok, na który wnioskował o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej winien dotyczyć okresu rozliczeniowego 2022,
- powierzchnia użytków rolnych, określona w ewidencji gruntów i budynków wg. stanu na dzień 01 lutego winna być na 2022 r.,
- (...).

Złożony 10.02.2022 r. wniosek wraz z prawidłowymi fakturami dokumentującymi zakup oleju napędowego za okres 6 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku w tutejszym

Urządzie Gminy nie dotyczył roku 2021, ponieważ w dniu 4 lutego 2021 r. złożony został już wniosek i wypłacony należny zwrot za rok 2021.

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

[Akta kontroli str. 80-112]

3.3. Koszty poniesione przez Gminę związane z ustalaniem i wypłacaniem zwrotu podatku akcyzowego.

Na podstawie przedłożonej ewidencji księgowej stwierdzono, że koszty poniesione na obsługę zadania wyniosły 14 125,34 zł, w tym:

- § 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników – 3 000,00 zł,
- § 4110 Składki na ubezpieczenia społeczne – 515,70 zł,
- § 4210 Zakup materiałów i wyposażenia – 10 609,64 zł.

Kontrolą objęto 100,00 % wydatków związanych z ustalaniem i wypłacaniem zwrotu podatku akcyzowego poniesionych w ww. paragrafach.

Stwierdzono, że analizowane dowody zawierały informacje wymienione w art. 21 ust. 1 ustawy o rachunkowości, odnośnie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja).

Kontrolująca stwierdziła, że koszty zostały poniesione na wynagrodzenie wraz z pochodną osoby prowadzącej postępowania w sprawie zwrotu podatku akcyzowego i wyniosło ono 3 515,70 zł, a pozostałe koszty w wysokości 10 609,64 zł dotyczyły zakupu materiałów biurowych (9 113,82 zł), tonerów i niszczarki (1 495,82 zł).

Kontrolująca szczegółowemu badaniu poddała zakupione materiały biurowe na wartość ogółem 9 113,82 zł udokumentowane fakturami nr:

- 1688/2022 z 19 maja 2022 r. na kwotę 5 485,74 zł,
- 3855/2022 z 28 października 2022 r. na kwotę 3 628,08 zł,

które według opisu merytorycznego w całości zostały przeznaczone na pokrycie kosztów postępowania w sprawie zwrotu podatku akcyzowego. Z powyższych dokumentów wynika, że zakupiono m.in. 220 ryz papieru, 36 szt. kleju w sztyfcie, 25 bl K-100 zwrotnego potwierdzenie odbioru, 160 opakowań kopert po 50 sztuk. Wyjaśniając sposób ustalenia rodzaju materiałów biurowych oraz ich ilości niezbędnych do prowadzenia postępowania dotyczącego zwrotu podatku akcyzowego Wójt podał że: *Niektóre materiały biurowe zakupione na podstawie faktur VAT nr 1688/2022 i 3855/2022 zostały błędnie zakwalifikowane jako do realizacji zadania zleconego „zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej”.*

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

[Akta kontroli str. 113 - 118]

Dodatkowo na potrzeby kontroli Wójt oszacował zużycie materiałów biurowych na łączną wartość 1 456,90 zł, z tego:

- z faktury nr 1688/2022 z 19 maja 2022 r. na kwotę 1 329,35 zł,
- z faktury nr 3855/2022 z 28 października 2022 r. na kwotę 127,55 zł

Tabela ze szczegółowymi wyliczeniami znajduje się w aktach kontroli.

[Akta kontroli str. 210]

Oznacza to, że Gmina z kwoty 9 113,82 zł ujętej w § 4210 poniosła koszty związane z ustalaniem i wypłacaniem zwrotu podatku akcyzowego w łącznej wysokości 1 456,90 zł. W związku z tym ustalono, że pozostałe **środki dotacji w wysokości 7 656,92 zł nie zostały wykorzystane na ww. zadanie w ramach rozdziału 01095**, co stanowi naruszenie

art. 168 ust. 4 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym wykorzystanie dotacji następuje przez zapłatę za zrealizowane zadanie, na które dotacja była udzielona.

Wobec powyższego dotacja w wysokości 7 656,92 zł została pobrana w nadmiernej wysokości i zgodnie z art. 169 ust. 1 pkt 2 i ust. 5 pkt 2 ustawy o finansach publicznych podlega wraz z odsetkami zwrotowi do budżetu państwa.

[Akta kontroli str. 118-119]

4. Prawidłowość sporządzania i przekazywania sprawozdań.

Okresowe i roczne rozliczenia dotacji oraz sprawozdania rzeczowo-finansowe z realizacji wypłat zwrotu podatku akcyzowego zostały przekazane Wojewodzie Opolskiemu zgodnie ze wzorem wskazanym w § 7 rozporządzenia oraz w terminach określonych w § 6 ust. 1 tego rozporządzenia.

Dane wykazane w tych dokumentach były zgodne z dokumentami źródłowymi (tj. m.in. z wydrukami z ewidencji księgowej, podatkowej) poza informacją dot. kwoty dokonanego zwrotu podatku akcyzowego w pierwszym terminie producentom rolnym składającym wnioski повторно w drugim terminie (wiersz 7 okresowego sprawozdania rzeczowo-finansowego z realizacji wypłat producentom rolnym zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystanego do produkcji rolnej za okres od 1 października 2022 r. do 31 października 2022 r.).

Z zestawienia wydanych decyzji (rata I + rata II – wydrukowanego na potrzeby kontroli 12 października 2023 r.) wynika wartość 274 722,60 zł, natomiast w okresowym sprawozdaniu w wierszu 7 ujęto 276 462,80, tj. o 1 740,20 zł więcej.

Wójt wyjaśnił, że: *Ujęcie kwoty 276 462,80 zł wynika z błędnie przyjętej różnicy pomiędzy łączną kwotą rocznego limitu (poz. 6), a kwotą dokonanego zwrotu podatku akcyzowego producentom rolnym w pierwszym terminie dla wniosków złożonych również w drugim terminie.*

W zestawieniu wydanych decyzji zwrotu podatku akcyzowego (rata I + rata II z dnia 14.09.2022 r.) program informatyczny „Podatki – osoby fizyczne” Usługi informatyczne INFO-SYSTEM Roman i Tadeusz Groszek sp.j., błędnie wykazał kwotę zwrotu 1 740,20 zł w I terminie i kwotę zwrotu 1 740,20 zł w II terminie (nr sprawy FN.3153.275.2022), zamiast kwotę zwrotu w I terminie 0,00 zł i kwotę zwrotu w II terminie 1 740,20 zł, co spowodowało wliczenie kwoty 1 740,20 zł dokonanego zwrotu podatku akcyzowego producentom rolnym w pierwszym terminie dla wniosków złożonych również w drugim terminie.(...)

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

Kontrolująca stwierdziła, że w konsekwencji nieprawidłowo wyliczonej kwoty dokonanego zwrotu podatku akcyzowego w pierwszym terminie producentom rolnym składającym wnioski повторно w drugim terminie, została zaniżona kwota zwrotu podatku akcyzowego do wykorzystania w okresie, za który jest składane sprawozdanie w ramach rocznego limitu, tzn. jest kwota 377 904,73 zł, a powinna być 379 644,93 zł. (różnica 1 740,20 zł). W związku z tym niewłaściwa wartość została wykazana:

- we wniosku o przekazanie dotacji dla Gminy Wilków na postępowanie w sprawie zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej i jego wpłatę z 15 września 2022 r. w wierszu nr 6,
- okresowym sprawozdaniu rzeczowo-finansowym z realizacji wypłat producentom rolnym zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej za okres od 1 października do 31 października 2022 r. w wierszu nr 8

- okresowym rozliczeniu dotacji celowej z realizacji wypłat producentom rolnym zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej za okres od 1 października do 31 października 2022 r. w kolumnie nr 2.

Stwierdzono, że niewłaściwie wyliczone kwoty w ww. pozycjach nie wpływają na wartość wypłaconej i rozliczonej dotacji.

[Akta kontroli str. 120 -155]

Sprawozdania Rb-50 o dotacjach i wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami za IV kwartał roku 2022, zostały sporządzone w terminach określonych w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹².

[Akta kontroli str. 156-180]

Dane wykazane w rozliczeniach dotacji i sprawozdaniach budżetowych były zgodne z ewidencją księgową prowadzoną w Urzędzie Gminy.

5. Kwota dochodów utraconych w 2018 r. w związku ze zmianą zakresu opodatkowania elektrowni wiatrowych.

5.1. Uregulowania prawne.

Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych¹³ wprowadziła uregulowania, że opodatkowaniu podlega cała elektrownia wiatrowa (nie tylko części budowlane, ale też części techniczne jak np. rotor i gondola).

Na mocy ustawy z dnia 7 czerwca 2018 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw w wyniku zmiany definicji budowli oraz elektrowni wiatrowej postanowiono, że elektrownie wiatrowe ponownie będą opodatkowane jedynie od ich części budowlanych (a więc od fundamentów i słupów, tak jak przed 1 stycznia 2017 r.). Ustawa obowiązywała z mocą wsteczną, tj. od 1 stycznia 2018 r. W efekcie skutkowało to koniecznością dokonania przez samorządy zwrotu nadpłat podatnikom lub zaliczenia wpłaconych kwot na poczet kolejnych rat podatku.

Ustawodawca zdecydował, że straty poniesione przez jednostki samorządu terytorialnego zostaną wyrównane i wprowadził specjalny mechanizm ustawą z dnia 17 listopada 2021 r. o rekompensacie dochodów utraconych przez gminy w 2018 r. w związku ze zmianą zakresu opodatkowania elektrowni wiatrowych (dalej: ustawa o rekompensacie dochodów)¹⁴, która zawiera zasady i tryb zwrotu z budżetu państwa utraconych przez gminę dochodów. Z przedłożonych dokumentów wynika, że na terenie Gminy zlokalizowane są dwie elektrownie wiatrowe. Gmina złożyła wniosek do Wojewody Opolskiego w terminie wskazanym w ww. ustawie. Po rozpatrzeniu wniosku Wojewoda Opolski, po wezwaniu Gminy do uzupełnienia złożonego wniosku, wydał decyzję nr IN.1321.1.2022. KD odmawiającą przyznania Gminie Wilków rekompensaty dochodów utraconych w 2018 r. w wysokości 1 840 641,00 zł, w związku z niespełnieniem przez inwestora wymagań art. 4 ust. 2 ustawy o rekompensacie dochodów. Gmina korzystając z możliwości art. 7 ustawy o rekompensacie dochodów odwołała się od decyzji Wojewody Opolskiego do Ministra Klimatu i Środowiska, który wydał decyzję¹⁵ uchylającą zaskarżoną decyzję Wojewody Opolskiego w całości, przyznając Gminie rekompensatę w pełnej wysokości.

¹² Dz. U. 2022 r., poz. 144.

¹³ Dz. U. z 2021 poz. 724 z późn. zm.

¹⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 30.

¹⁵ Decyzja znak: DOZE-III.026.2.2022.RK Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie odwołania Gminy Wilków od decyzji Wojewody Opolskiego odmawiającej przyznania Gminie Wilków rekompensaty dochodów utraconych w 2018 r. w związku ze zmianą opodatkowania budowli wchodzących w skład elektrowni wiatrowych.

Na podstawie wydanej decyzji Ministra Klimatu i Środowiska znak: DOZE-III.026.2.2022.RK z 16 sierpnia 2022 r. zostały wprowadzone Uchwałą Rady Gminy w Wilkowie¹⁶ do budżetu Gminy środki w dziale 756¹⁷, rozdziale 75615¹⁸, § 2680¹⁹ w wysokości 1 840 641,00 zł.

Wojewoda Opolski środki z tytułu rekompensaty przekazał 5 października 2022 r. na rachunek bankowy Organu. Środki zostały prawidłowo ujęte w ewidencji księgowej na koncie 133-1 – Rachunek budżetu- budżet gminy WN i 901-11 – Dochody budżetu - inne MA.

[Akta kontroli str. 181 - 202]

5.2. Prawidłowość ustalenia kwoty dochodów utraconych w 2018 r.

Gmina złożyła 28 lutego 2022 r. do Wojewody Opolskiego wnioski o zwrot dochodów utraconych w 2018 r. czym wypełniła dyspozycję art. 5 ustawy o rekompensacie dochodów. We wniosku Gmina wskazała elementy określone w art. 4 ww. ustawy m.in.:

- dane wnioskodawcy oraz wskazanie właściwego miejscowo wojewody,
- stawkę podatku obowiązującą w roku podatkowym 2018 ustaloną przez Radę Gminy w Wilkowie w wysokości 2%²⁰,
- wykaz elektrowni wiatrowych objętych opodatkowaniem i zlokalizowanych na terenie gminy w dniu 31 grudnia 2018 r., obejmujący (moc zainstalowaną elektryczną każdej z tych elektrowni wiatrowych oraz nazwę wraz z adresem firmy),
- wskazanie podstawy opodatkowania na dzień 31 grudnia 2017 r oraz na 1 stycznia 2018 r.
- kwotę dochodów utraconych w 2018 r. w wysokości 1 840 641,00 zł, stanowiącą różnicę między kwotą podatku ustaloną przed 2017 r. oraz po 2018 roku.

Do wniosku Gmina dołączyła zawiadomienia o zakończeniu budowy elektrowni wiatrowych. Dane wykazane we wniosku zostały prawidłowo ustalone i wynikały z przedłożonych do kontroli dokumentów źródłowych.

[Akta kontroli str. 203 - 209]

III. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych w wyniku kontroli nieprawidłowości oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowości.

1. Niewłaściwe wyliczenie kwoty dokonanego zwrotu podatku akcyzowego w pierwszym terminie producentom rolnym składającym wnioski powtórnie w drugim terminie. Przyczyną nieprawidłowości było błędne wykazanie danych w programie komputerowym oraz niezweryfikowanie przez pracownika merytorycznego danych, którymi dysponował podczas badania wniosków z pierwszego i drugiego terminu. Skutkiem nieprawidłowości było zniekształcenie danych ujętych we wniosku o dotację, sprawozdaniu merytorycznym oraz rozliczeniu dotacji.
2. Wykazanie nieprawidłowej kwoty poniesionych kosztów związanych z ustalaniem i wypłacaniem zwrotu podatku akcyzowego. Przyczyną nieprawidłowości było nieustalenie przez Wójta metodologii wyliczania kosztów natomiast skutkiem naruszenie ustawy o finansach publicznych.

¹⁶ Uchwała nr XXXI.235.2022 Rady Gminy w Wilkowie z dnia 15 września 2022 r. o zmianie Uchwały nr XXIV.189.2021 Rady Gminy w Wilkowie z dnia 9 grudnia 2021 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Wilków na 2022 rok.

¹⁶ Decyzja znak: DOZE-III.026.2.2022.RK Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie odwołania Gminy Wilków od decyzji Wojewody Opolskiego odmawiającej przyznania Gminie Wilków rekompensaty dochodów utraconych w 2018 r. w związku ze zmianą opodatkowania budowli wchodzących w skład elektrowni wiatrowych.

¹⁷ Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem.

¹⁸ Wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od czynności cywilnoprawnych, podatków i opłat lokalnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych.

¹⁹ Rekompensaty utraconych dochodów w podatkach i opłatach lokalnych.

²⁰ Uchwała nr XX.139.2016 Rady Gminy w Wilkowie z dnia 27 października 2016 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości na terenie Gminy Wilków na 2017 r.

IV. Informacja o zastrzeżeniach zgłoszonych do projektu wystąpienia pokontrolnego i wyniku ich rozpatrzenia lub o niezgłoszeniu zastrzeżeń: nie wniesiono zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego.

V. Zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej.

W celu usunięcia nieprawidłowości należy:

1. Podjąć działania, aby właściwie wyliczać kwoty dokonanego zwrotu podatku akcyzowego w pierwszym terminie producentom rolnym składającym wnioski powtórnie w drugim terminie.
2. Wyliczone środki przeznaczone na obsługę zadania wykorzystywać na rzeczywiście poniesione koszty związane z ustalaniem i wypłacaniem zwrotu podatku akcyzowego.

Dodatkowo w celu wyeliminowania uchybienia zaleca się wzmocnić weryfikację wniosków pod względem formalnym.

Ponadto nieprawidłowość wskazana w części II pkt 3 ppkt 3.3. niniejszego wystąpienia pokontrolnego spowodowała skutki *prawne wynikające z treści art. 169 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, w myśl którego: Dotacje udzielone z budżetu państwa pobrane w nadmiernej wysokości podlegają zwrotowi do budżetu państwa wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, w ciągu 15 dni od dnia stwierdzenia okoliczności, o których mowa w pkt 2.*

Stosownie do przepisów zawartych w art. 169 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, **żądam zwrotu dotacji w łącznej wysokości 7 656,92 zł** wraz z odsetkami liczonymi według art. 169 ust. 5 pkt 2 przywołanej ustawy.

Powyższego zwrotu należy dokonać na rachunek bankowy Wojewody Opolskiego, prowadzony przez Narodowy Bank Polski Oddział Okręgowy w Opolu, **nr 22 1010 1401 0006 9322 3100 0000** w terminie 15 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

W przypadku braku zwrotu ww. środków w wyznaczonym terminie, wydana zostanie stosowna decyzja administracyjna celem wyegzekwowania kwoty dotacji pobranej w nadmiernej wysokości.

VI. Ocena wskazująca na niezasadność zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji przez osobę odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości: nie dotyczy.

VII. Na podstawie art. 49 oraz art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej, proszę o przekazanie pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania, o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia, albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego dokumentu.

VIII. Zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. Wojewody Opolskiego

Łukasz Krężel

Dyrektor

Wydział Finansów i Budżetu